

JOAN VILA

**El cor
enginyer de
LC Paper**

“L'ACTITUD INNOVADORA ÉS MÉS IMPORTANT QUE LA INVERSIÓ”

Joan Vila és un d'aquells empresaris l'empremta personal dels quals es veu reflectida en la seva empresa. Són un mirall l'una de l'altre. Valent de mena, la innovació és sovint el seu motor de creixement, una actitud que ell mateix admet que no és la més comuna al nostre país. I per si no n'hi hagués prou, ho acaba de relligar amb la passió que posa en tot allò que fa, tant a la feina com a la vida. Els resultats li donen la raó: l'augment constant de la productivitat i l'eficiència aconseguides, esdevenen un model gens fàcil de seguir pels seus competidors.

L'especialitat confessada de l'empresa besaluenca *LC Paper*, és l'estalvi energètic i la seva evolució gira bàsicament al voltant d'aquest concepte. Assolir-ho no és només una qüestió d'ecologia sinó de productivitat, i el camí no es fa a cops de talonari. “L'actitud és més important que la inversió”, raona Vila. “Si només penses a adaptar les maquinàries per minvar la despesa, aconseguiràs petites rebaixes. Però si el que vols és un gran retall has d'anar més enllà, i per això calen moltes passes, una darrera l'altra i de manera seqüencial, amb convicció ferma i les ganes d'innovar com a manera de ser i de fer”.

Un relat que ve de lluny

El seu és un relat que ara està de moda, però que a ell li agrada fer palès que li ve de lluny. “Nosaltres sempre hem dit el mateix. Si treballem el paper reciclat des del 1881! El motiu va més enllà de l'ecologia: la necessitat. Quan ets pobre les matèries primeres han de ser les més barates. Aquest país ha passat èpoques on no hi havia divises per comprar pasta a fora, i per tant es va convertir de llarg en el primer productor de paper reciclat d'Europa. I encara és el que en registra una major utilització per a la fabricació. Les coses a vegades tenen un perquè que és fruit de la història”.

La recent crisi ha estat un altre d'aquests motius. “Ara la societat espanyola veu com comencem a créixer però que no es creen prou llocs de treball i les desigualtats es fan més clares. Es va rebentar el 30% del teixit industrial i s'ha de refer. La manera com es faci ens marcarà pels propers 15 o 20 anys”. En el sector del paper, ell ja ho ha analitzat.

“Hi ha una proliferació de màquines de paper tissú que aparentment ens podria abocar a una sobreproducció del 30 o el 40 per cent. Però no serà així. La península Ibèrica s'ha tornat tremendament competitiva respecte d'altres països com França, Itàlia o Turquia, i encara ho serà més. Aquí s'han fet uns deures molt estrictes i el món inversor descobreix que serà un bon lloc per moure diners”.

El drama de la ignorància

Vila diu que la disponibilitat econòmica és clau per créixer, i que malauradament molts emprenedors es troben que els bancs no saben valorar el seu projecte. “Per increïble que sembli, no tenen experts en àmbits que no sigui l'immobiliari, i els hi fa por atorgar un crèdit encara que tinguis un projecte boníssim. A l'Administració Pública passa igual. És un problema històric molt greu per un país”.

Això dificulta el creixement de les empreses. “A *LC Paper*, en plena crisi vam haver d'empescar-nos-les amb estratègies per finançar 18 milions que havíem d'amortitzar... en 7 anys! És un esforç descomunal i no tothom pot assumir-lo ni menys fer-se realment gran. Passa als països del sud d'Europa, enfront dels altres, que disposen de períodes d'amortització molt més llargs. Vivim en el drama d'unes entitats bancàries, una Administració i un sistema de direcció econòmica que no saben ni d'indústria ni de producció”.

Abans el 'totxo', i ara els robots

És evident que li ha donat moltes voltes al tema, i fins i tot en va escriure un llibre, “La crisi des de la trinxera”, on explicava

la seva teoria. “Amb el 30 per cent de l'economia espanyola basada en el totxo es va anar perdent una gran quantitat del teixit econòmic. El crack va provocar un atur en massa que només es podrà eixugar de veritat refent-lo. Però exigeix molt de temps, competitivitat duradora, facilitats per invertir, empena empresarial, un bon nivell de lideratge, i un munt de coses que no són fàcils de reunir. A més, estem dins de dues crisis, la pròpia i la del sistema global. La pèrdua de riquesa d'Occident va tancar l'aixeta que alimentava amb comandes països com la Xina, que també s'ha hagut d'espavilar per apaivagar el sotrac. I ho ha fet automatitzant per abaratir costos. Ara aquest pèndol que va i ve i torna cap a nosaltres...”.

Serà una competició desigual si una de les parts treballa amb robots. “Som a les portes d'un altre problema molt pitjor que els anteriors perquè elimina les persones”, sentència.

Tecnologia positiva

Al petit món de *LC Paper*, afortunadament encara es parla d'innovació tecnològica en un altre sentit. “Volem implementar un nou parc fotovoltaic. En canvi, no entrarem en la producció de gas sintètic. Ho hem hagut d'abandonar perquè no he trobat al món sencer el coneixement i la viabilitat tecnològica necessàries. Qui sap? Potser la investigació ens ho faciliti més endavant...”. Es tracta d'estirar un fil i no deixar-lo anar, responant cada vegada en segons on et porta. “Hi posem molt d'enginy perquè tot funcioni. Personalment, em defineixo com un tecnòleg. M'agrada ser transversal, agafar tecnologia d'un costat per aplicar-

“Si el que vols és un gran retall en la despesa, has d'anar més enllà, i per això calen moltes passes, una darrera l'altra i de manera seqüencial, amb convicció ferma i les ganes d'innovar com a manera de ser i de fer”.

“Vivim en el drama d'unes entitats bancàries, una Administració i un sistema de direcció econòmica que no saben ni d'indústria ni de producció. Això dificulta el creixement de les empreses”.

“La innovació és això: anar naixent i morint, i sabent tornar a néixer...”

la a l'altre. És la línia que he seguit tota la vida. Em dono al màxim en tot el que faig, a mitges no m'implico en res, i si no pot ser així, ja no hi entro”.

Amb aquest tarannà es poden superar situacions adverses com la que va viure *LC Paper* amb un malaurat vessament de fuel que el 2009 va posar l'empresa al límit. Ell s'ho va agafar com l'incentiu per fer un gran salt endavant, i el 2010 rebia el premi a la millor iniciativa empresarial de la Garrotxa. “Ens havíem sentit a dir que estàvem bojos per continuar invertint en paper quan tothom ho feia en immobiliària. Però som fidels a uns valors i una manera de fer i ho teníem clar: havíem de seguir millorant la productivitat, l'automatització, la qualitat, i com sempre amb la mínima despesa”.

Una empresa de rècords

La seva reducció en el consum d'aigua és rècord mundial. “I el que ens durarà la fita, costarà molt que els altres ens atrapin. Vam assumir un repte tecnològic que ens va sortir molt bé. També en energia perseguim el 50 per cent de la reducció. Ja hi arribarem...”. El resultat ens beneficia a tots, però principalment a *LC Paper*, que ha multiplicat la productivitat un 44 per cent en els darrers 5 anys amb la barreja que dèiem de valentia, innovació i, per descomptat, inversió... “La PIME catalana sempre, sempre ho ha fet així: emprar els guanys de tota la vida per fer-se més gran. I tinc la impressió que la gent no acaba de saber-ho. Creu que guardem els beneficis en un banc andorrà. No és veritat i ens fa molt de mal”.

Perquè quedi clar, Vila ho descriu en maquinària i en números. “El 2009 vam engegar una màquina de paper que ella sola ja és com una fàbrica, i que ens va costar 18 milions d'euros. El 2012 vam invertir 4 milions en energia amb la nova

fase a la central de cogeneració, i el 2014 hem gastat 7 milions per actualitzar la màquina 2, que ara tenim en plena corba d'aprenentatge. El 2015-2016, si tot va com esperem, volem invertir com a mínim 4 milions més en millores de maquinària”.

Una mica d'història

Demanem un consell a l'enginyer per participar d'aquest esperit que tan bons resultats li dona. “L'actitud és la mare dels ous. Estar obert de ment, ser curios, no tenir por de canviar coses. I estudiar molt! Jo sóc professor de Tecnologia, i si em permeteu, us faig una mica d'història...”. Som-hi, doncs! “El paper el van inventar els xinesos l'any 105 i va entrar a Europa per Xàtiva, que llavors era musulmana, l'any 1114. Va ser artesanal fins a la revolució industrial. La primera màquina de paper va entrar a Espanya, a Madrid, el 1852. Durant molts anys va ser l'única, fins que es va donar la llibertat per adquirir-ne d'altres. A Girona es va crear un eix paperer molt potent: Olot, La Canya, Sant Joan, Besalú, Banyoles i Girona”.

“Els qui es van reconvertir -segueix-, amb la maquinària van multiplicar la seva producció, de 60 kg per persona al dia a 600. Fins als anys 90 podem considerar que la tecnologia evoluciona relativament poc i que es produeixen els diferents papers a base de 'receptes', de fórmules que cada encarregat tenia al cap i feia aplicar”.

El segon gran canvi tecnològic el va dur l'automatització i l'abandonament de la fabricació per fórmules, per la de sensors que van canviant els paràmetres de fabricació segons una programació. “El salt, que sembla no gran cosa, ha deixat a molta gent pel camí, ja que una màquina de paper d'aquest tipus és una gran central d'ordinadors que permet una producció molt elevada i ràpida... Però el seu cost de compra també ho és”.

A més, el món digital ha mort part del sector paperer. “Són les paradoxes dels humans. Per una banda la tecnologia ens fa avançar i per l'altra ens perjudica. Hi ha sectors nostres que han caigut en picat, com el d'impressió. Abans tot anava en fotocòpies, ara ja no, i és només un exemple”. I també un incentiu per la inventiva. “S'estan creant nous productes que donen nous serveis. Com el paper digital amb circuits elèctrics de ràdio freqüència que ja s'apliquen en etiquetes de paqueteria, a la roba com a detectors... I veurem més coses, com les bateries fetes en paper, en les que albiro un gran camp d'experimentació i aplicació”.

Els nous papers del paper

LC Paper ha desenvolupat una tipologia de paper tissú d'una sola capa, a diferència dels papers tissú convencionals de dues o tres capes. Es diu *One Ply* i té unes emissions de diòxid de carboni associades a la fabricació molt reduïdes, amb un consum d'aigua de tan sols 2,5 m³/t que li ha garantit la certificació ISO 14001 i l'etiqueta *Ecolabel*. Aquesta eficiència permet que el seu cost sigui molt menor que papers equivalents. “Hi hem arribat un cop més des del vessant de la sostenibilitat, però buscant una millora en la productivitat i l'eficiència. Si ho fas bé, tot va lligat”. El producte pot incidir en molts aspectes de la vida de les persones, ja que les seves aplicacions van des de l'entorn hospitalari (bates, llençols...), a la quotidianitat d'un tovalló. “Si l'evolucionem i el laminem adequadament amb una malla, podem estar davant d'un producte diferent amb molt de camp per córrer”.

La innovació és això: anar naixent i morint, i sabent tornar a néixer. “Empenta acompanyada amb molta formació. Ambdues parteixen de la família. Aquest és el meu cas...” **⁝EIGI**

“L'actitud és la mare dels ous. Estar obert de ment, ser curios, no tenir por de canviar coses. I estudiar molt!”